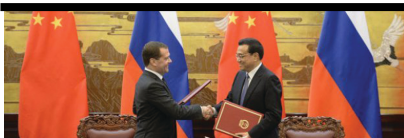
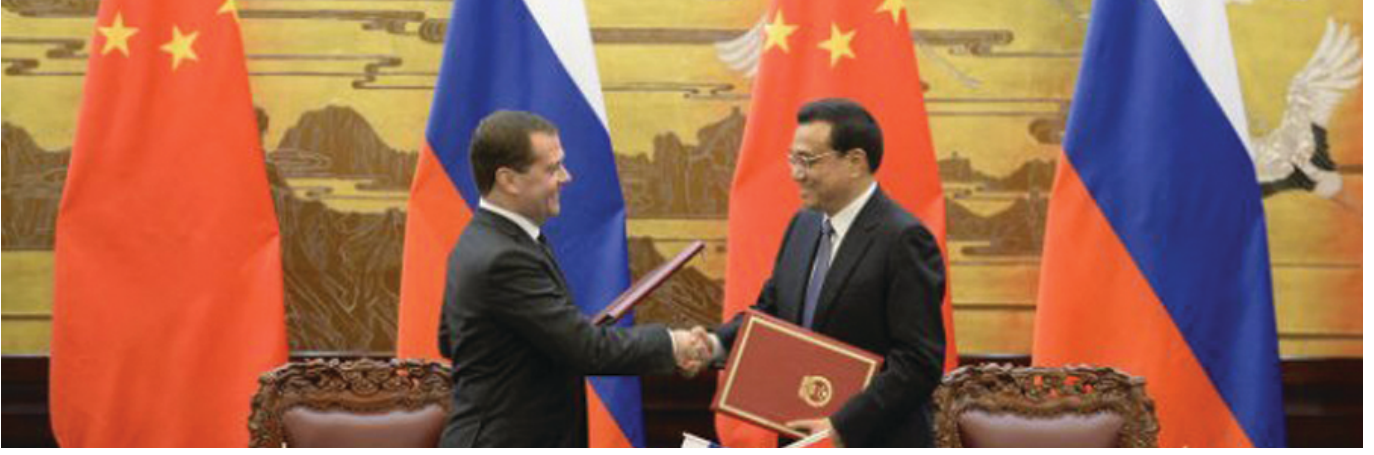

Uluslararası Sistemin G'üç Boyutlu Stratejisi

İçeriği Yazan: [sahinkeskin51](#) [1] Zaman: Salı, 12/11/2013 - 21:46

Yazar: Şahin KESKİN

Yazının Yazıldığı Tarih: 28 Ocak 2012

Uluslararası sistemin görünen üçgeni, Rusya- Amerika Birleşik Devletleri-Çin Halk Cumhuriyeti arasında döndüğünü ve oluşan bu yuvarlak şeklin dünya aktif politikası olduğunu tarihi süreçte tanık olduk. Dünya, Soğuk Savaş yıllarını tersten ve baş aktörleri

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

Page 1 of 7

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

değişmiş olarak okuyor. Çin Halk Cumhuriyeti-Amerika Birleşik Devletleri arasında geçerken, merak edilen ülke Rusya hangi tarafta olacaktır. 1970'lerden itibaren ABD'nin ÇHC'yi, Sovyetler'e karşı bir denge unsuru olarak değerlendirmeye başlaması; Sovyetler Birliği'nin de Hindistan'ı ÇHC'ye karşı benzer bir biçimde görmesi; ÇHC'nin de Pakistan'ı özellikle Hindistan'a karşı bir koz olarak kullanma çalışması şeklinde bir fonksiyon üretilmişti. İki kutuplu sistemde, baş aktörlerin diğer ülkeleri ittifaklarına katmaktan önce, etki kapasitelerini genişletme çabasına girişmişlerdir. Soğuk Savaş döneminde nükleer silahlanma yarışı dünyanın haznesini caydırma yürüyüşleri ile engellenmişti. Amerika Birleşik Devletleri Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne karşı almış olduğu başarıda; 1970'li yıllarda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkiler giderek bozulmuş olmasındadır.

Gerilimler ve Üç Boyutlu Ülke Stratejileri

Orta Doğu'da ve Kuzey Afrika'da yaşanan gerilimlerin arka planında küresel güçlerin olduğunu bilmemiz gerekiyor. Sudan'ın "Güney" ve "Kuzey" şeklinde ayrılması ile başlayan sürecin, Tunus, Mısır, Libya ve diğer Arap ülkelerinin isyan haykırırları ile çınlayan uluslararası sistem yeni boyutlara girdi. Söz konusu iş bu yaşanan gerilimlerinin bölgelerde düzen, istikrar ve iktidar gibi bir ülkenin olmazsa olmaz kavramları zedelenmesi sonucu yerleşecek dış güçlerin ne tür etkin olacağı yakın zamanlarda göreceğiz. Dış güçlerin istilasından da bir ülkenin yaşayacağı problemler hem içerideki ayaklanmadan hem de psikolojik savaş düzeneklerinden kaynaklanabilir. Sovyetler istilasını hatırlamak gerekirse, Afganistan örneği ileriye dönük dış güçleri içerisinde barındırmak zorunda kalmıştı. İstilanın ardından çıkan iç savaş bugünlerde sıkıntılı Afganistan ülkesini gebelemiştir. Bilindiği üzere Afganistan, kuzeyde Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan; batıda İran; güneybatı, güney ve güneydoğuda Pakistan ve doğuda ise Çin Halk Cumhuriyeti'nin siyasî idaresindeki Uygur Özerk Bölgesi (Doğu Türkistan) ile aynı sınırları paylaşmaktadır. Bu coğrafi özelliği ile Afganistan, Orta Asya ülkeleri ile Güneydoğu Asya ve Ortadoğu ülkeleri arasında bir geçit oluşturmaktadır. Dolayısı ile bu ülke tarihin çeşitli dönemlerinde, bilhassa Avrasya bölgesinde cereyan eden küresel ve bölgesel güç mücadelelerinde, "büyük güçler" diye tabir edilen ülkelere bir "jeopolitik güzergah" olarak kullanılmıştır. Küresel güçlerin kıtalar olarak uzak olması gerçeğini, küresel güçler savaş tekniklerini kullanarak halletmektedirler. Orta Doğu, Kuzey Afrika, Asya gibi dünyanın gündeminde olan bölgelerde küresel güçlerin gizliden gizliye savaşı devam etmektedir. Harita da bayraklar olarak gösterildiğinde ülkelerin kuzu gibi görüldüğünü fakat küresel güçlerin elinde bulunduğu yahut çizdikleri harita metni iki üç ülkenin daha çok kara ve denize sahip olduğu gerçeği, ülkelerin kurt misali pusuda beklediğini ifade edebiliriz. Amerika Birleşik Devletleri Amerika kıtasında, Rusya'nın Avrupa-Asya kıtasında, Çin Halk Cumhuriyeti'ni Asya kıtasında olduğu gerçeği elbette madalyonun görünen yüzüdür. Diğer yüzü görmek için bu üç ülkenin dış politikada etkin olduğu bölgeleri görmemiz yeterli olacaktır. Bunlardan en önemlisi Çin Halk Cumhuriyeti'ni ele almak konumuz ile bağdaş kurmasında yarar sağlayacaktır.

Çin - Afrika Ekonomik İş Birliği

Afrika Çin ile münasebetlerini ekonomik boyutta ilerlettiğini ve destekli adımlarla devam ettiğini elde edilen verilerle gösterebiliriz . Bu bağlamda yaşanan artışın Çin ekonomisinin Afrika kıtasına yayıldığını söyleyebiliriz. Çin'in Afrika kıtasına ilgisi ve bu ilginin özellikle FOCAC toplantılarıyla somut bir yapıya dönüşmesi, kıtada varlık gösteren geleneksel güçleri endişelendirmekte ve Çin'e Batı dünyasından bir takım eleştiriler gelmesine yol açmakta ve Çin'in kıtaya işbirliğini derinleştirme çabası, insan hakları ihlallerine tepkisiz kalmak suretiyle bölgenin doğal kaynaklarını sömürmek şeklinde değerlendirilmektedir . Çin Afrika'da arayışlarını; artan enerji ihtiyacını karşılayabilmek için Afrika'ya ihtiyaç duymakta ve bu anlamda girişimlerde bulunduğunu belirtmemiz gerekiyor.

Çin Afrika Ekonomik iş birliği diğer küresel güçleri harekete geçirmek üzere uyarmıştır. Ayrıca Çin'in toplam 48 Afrika ülkesinin her biri ile ayrı ayrı ilişki geliştirdiğini de unutmamak gerekiyor. Hatta bu ilişkilerin kalıcılığını ifade etmek amacıyla Çin Addis Ababa'da Afrika Birliği'ne 150 milyon dolarlık bir bina inşa etmiştir . Çin'in dış politikasını kıta dışında başarılı devam ettiğini şimdilik rahatlıkla ifade edebiliriz. Sudan gibi gerilimlerden etkilenecek olması Çin'in ileriye dönük stratejisinde değişikliklere yöneltebilir.

Şahin KESKİN

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Analiz](#) [2]
- [Dış Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (13/05/2024 - 00:39 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/okur-makale/uluslararasi-sistemin-g%E2%80%99uc-boyutlu-stratejisi>

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/sahinkeskin51>
[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/analiz>
[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>